КОЛЕЖ ПО ТУРИЗЪМ -БЛАГОЕВГРАД

КАТЕДРА „ТУРИЗЪМ"

Утвърждавам,
Ректор:
/ДОЦ. Д-Р СТОЯН КИРОВ/

УЧЕБНА ПРОГРАМА

По дисциплината:	ИКОНОМИКА НА ТУРИЗМА
Включена като	ЗАДЪЛЖИТЕЛНА УЧЕБНА ДИСЦИПЛИНА
В учебния план на специалност:	ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ХОТЕЛИ И РЕСТОРАНТИ
Професионално направление:	ТУРИЗЪМ
Образователно-квалификационна степен:	ПРОФЕСИОНАЛЕН БАКАЛАВЪР
Срок на обучение	ШЕСТ СЕМЕСТЪРА
Форма на обучение	ЗАДОЧНО
Катедра, осигуряваща обучението	БИЗНЕС АДМИНИСТРАЦИЯ

БЛАГОЕВГРАД
2022

I. ИЗВАДКА ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

Семестър	Кредити	Аудиторна заетост			Извънаудиторна заетост
		общо	лекции	семинари	
III	5	25	18	7	125
Оценяване					Текущ контрол, курсова работа и писмен изпит

II. АНОТАЦИЯ

Курсът по дисциплината "Икономика на туризма" е предназначен за студентите от специалност "Организация и управление на туристическото обслужване". Има за задача да формира понятиен апарат и на тази основа да разкрие зависимостта между теорията и практиката в туризма, както и да разгледа туризма като една икономическа система, която е съвкупност от постоянни, взаимосвързани елементи и процеси, насочвани към създаване на хотелиерски продукт. Изучаването на учебната дисциплина има за цел да постави началото на базисните знания за икономиката в туризма. С извеждането на въпросите за възникването и практическото обособяване на икономиката на туризма се детерминират и основните цели на курса: - да се дадат основни знания за икономиката в туризма свързани с поведението на тази система; - да се разкрие степента на нейното развитие; да се подчертаят основните насоки в икономиката на туризма. Разглежда се същността на проявление на предприемачеството и новаторството в туризма. Чрез съдържанието на учебната дисциплина студентите ще се запознаят с водещите тенденции в туристическата индустрия при условията на една реална пазарна икономика.

III. ЦЕЛИ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Целта на учебната дисциплина "Икономика на туризма" е студентите да усвоят знания и се постави началото на поетапното придобиване на теоретични професионални знания като се постигне баланс между теоретичната и практикоприложната подготовка. Да се формира понятиен апарат у студентите, да се осигури пълната и изчерпателна научна и практико-приложна подготовка на студентите в тази важна област на научно знание, в качеството й на фундамент на счетоводството.

Основните задачи, които следва да бъдат решавани при реализацията на учебната програма са:

1. Използване на съвременни методи на преподаване и ресурсно осигуряване на лекциите практическите занятия по дисциплината;
2. Стимулиране работата в различните форми на извънаудиторна заетост;
3. Приложение на придобитите знания в другите учебни дисциплини и в практиката.

Методи на преподаване: информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината. Лекциите по тази учебна дисциплина се провеждат по традиционния начин чрез запознаване на студентите с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се спазва правилото за кратка интродукция за осигуряване на преходност от една тема към друга. При представяне на нова тематика на студентите се осъществява разискване с тях, за да се постигне приемственост между лекциите и формулиране на заключения от тях с цел въвеждане в новия материал. Спазено е изискването лекциите да са схематично и таблично илюстровани с необходими за целите на обучението примери.

Очаквани резултати: След преминаване на курса по дисциплината студентите трябва да са придобили основни знания за управленската дейност, което е особено важно с оглед бъдещата им реализация.

Придобити компетенции

Успешно завършилите обучението по тази дисциплина:

1. **Ще знаят**: Икономическите процеси в туризма; Същността на икономиката на туризма; Основните направление от теорията и практиката на икономиката в туризма
2. **Ще могат:** Да прилагат същността, методите и средствата при икономическите дейности на туристическата фирма; Да планира и организира икономическите дейности в туризма; Да прилагат адекватни методи за вземане на икономически решения

Необходими предходни знания - Студентите трябва да знаят или да могат на базата на усвоения обем от знания от изучените дисциплини да описват съдържанието на работата в отделните звена на туристическите бюра, хотелите и туристическите фирми. Установяването на предварителните знания и умения на студентите по учебната дисциплина, тяхната методика при усвояване на материала, мотивите и интересът към дисциплината са предпоставка за постигане на заложените цели и задачи. За установяването на входното ниво на студентите се използват различни прийоми като: дискусии със студентите, решаване на практически казуси, тест-анкети или писмени разработки от студентите. Според получените резултати от тестването на студентите за определяне на входящото им ниво се адаптира съдържанието, обема на материала, както и използваните методи за преподаване.

IV. СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

А. ЛЕКЦИИ

№	ТЕМА	Часа
1.	Туристическа индустрия – същност на понятието и основни параметри Място и роля на туристическата индустрия в икономиката – глобални, регионални и национални измерения.	1
2.	Взаимовръзката "туристическа индустрия – икономически растеж".Основни ефекти на туристическата индустрия в икономиката – секторни, регионални и интернационални.	1
3.	Заетост и проблеми на качеството на работната сила в туризма. Туризмът и равнището на цените	1

4.	Туристическата индустрия и външноикономическите връзки. Туристическата индустрия и "малката" концентрация. Туристическата индустрия и разпределението. Туристическият пазар – същност и кратка характеристика.	1
5.	Туристическото търсене – същност, структура, мотиви, основни параметри.	1
6.	Мотивация за туристическо търсене от "нетуристически характер". Функционален модел на туристическото търсене. Основни видове туристическо търсене – кратка характеристика.	1
7.	Място на "тези, които не правят туристически пътувания" в обема и структурата на туристическото търсене.	1
8.	Туристическо предлагане – същност на понятието и кратка характеристика.Основни фактори, влияещи върху туристическото предлагане класификация и характеристика.	1
9.	Структура на туристическото предлагане /продукт и производители/. Модели на туристическите пазари. Цени и ценообразуване на туристическия пазар.	1
10.	Ефективност на туристическата индустрия – същност на понятието и кратка характеристика. Фактори, определящи икономическата ефективност в туристическата индустрия – класификация и характеристика.	1
11.	Методи за измерване на икономическата ефективност в туристическата индустрия.	1
12.	Мултипликацията при туристическата индустрия – същност и обосновка. "Ирационални фактори", влияещи върху равнището и динамиката на ефективността в туристическата индустрия.	1
13.	Държавната политика, организацията и управлението на туристическата индустрия – необходимост и същност. Органи и институции за провеждане на държавната политика– глобални, национални, регионални и местни измерения.	1
14.	Туристическата индустрия в България – съвременно състояние, основни проблеми и параметри	1
15.	Туристическият пазар в България – анализ, развитие, прогнози.	1
16.	Маркетинг, реклама и пъблик рилейшънс в българската туристическа индустрия – съвременно състояние, проблеми и пътища за усъвършенстване на опита на класическите туристически страни.	1
17.	Развитие на туристическата индустрия в България през 21 век – някои основни виждания и прогнози	2
	ОБЩО ЛЕКЦИИ	**18**

Б. СЕМИНАРНИ УПРАЖНЕНИЯ

ТЕМИ

№	Тема	Хора-риум
1.	Исторически преглед на развитието на туризма като индустрия	1
2.	Туристическа индустрия в България – развитие, проблеми	1
3.	Мястото на туристическата индустрия в икономиката. Икономическа ефективност в туризма	1
4.	Държавна политика в туристическия сектор	1
5.	Методи за измерване икономическата ефективност в туризма	1
6.	Мултипликацията при туристическата индустрия	1
7.	Туристически пазари – анализ, развитие, прогнози	1
	ОБЩО УПРАЖНЕНИЯ	7

В. ЛИТЕРАТУРА

I. ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА

1. Маринова Н., Икономика на туризма, Изд. НБУ, 2019
2. Вергиев Д., Пехливанов В., (2010). Курс по икономика на туризма (приложен курс), Изд. „Смилков" ЕООД, Благоевград, 2015
3. Вергиев Д., (2016). Туристически пазари (приложен курс), Изд. Либра Скорп, София, 2016
4. Михайлов М., Стратегическо управление на туризма, Изд. НБУ, 2015

II. ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

5. Алексиева,С., Туризмът – предизвикателства в условията на икономическа криза, НБУ, С. 2011
6. Воденска Мария, Посредническа дейност в туризма, С., 2007
7. Нешков Марин, Икономика на туристическата фирма, С., НБУ, 2007
8. Тончев и коллектив, Основи на туризма изд. Тилия 2007г.
9. Нешков, М. и др. Въведение в туризма. "Наука и икономика", ИУ Варна, 2007.

III. ЕЛЕКТРОННИ ИЗТОЧНИЦИ

10. Eknigibg.net

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА АУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Обучението по учебната дисциплина „Икономика на туризма" се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се

осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал. В лекциите се използват интерактивни методи като тематични беседи, илюстрован табличен и графически материал, представен посредством мултимедиен проектор.

Информационното и ресурсното осигуряване на лекциите се свежда още до видео материали, он-лайн ресурси, брошури, публикации, периодични издания, уеб страници и други.

2) МЕТОДИ НА ПРЕПОДАВАНЕ, ИНФОРМАЦИОННО И РЕСУРСНО ОСИГУРЯВАНЕ НА СЕМИНАРНИТЕ ЗАНЯТИЯ ПО ДИСЦИПЛИНАТА

" Икономика на туризма".

Темите на семинарните занятия следват преподавания по време на лекциите учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително проблемите, по които трябва да се подготвят за семинарните упражнения. По време на упражненията се решават практически казуси и тестове, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусионни въпроси. На студентите се поставя задание, върху което трябва да подготвят писмена разработка, която е обект на обсъждане в семинарните занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия. В семестъра в рамките на семинарните занятия се правят три контролни проверки.

3) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗВЪНАУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал и работа с литературата, черпене на информация от Интернет, проучвания във фирми, подготовка за тестове и контролни проверки на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададени теми за предстоящи семинарни занятия. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови работи по списък с примерни теми. Курсовите работи се защитават.

Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

Разработване на курсова работа

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват курсова работа. Целта е студентите да придобият практически умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос на управлението на конкурентоспособността на предприятието и разработване на конкретни управленски решения. Курсовата работа предполага проучване на конкретен управленски проблем на управлението на конкурентоспособността на предприятие от всички отрасли на националното стопанство, разработване на стратегия за повишаване на

конкурентоспособността, обобщаване на основните дейности, свързани с проучването и формулиране на изводи и препоръки.

Г. ПРИМЕРНИ ТЕМИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА (ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ)

1. Туристическа индустрия в България – исторически преглед
2. Развитие на туризма – икономически аспекти
3. Държавна политика – управление на туристическата индустрия

Д. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА

- ✓Обем на разработката – минимум 15 стандартни печатни страници.
- ✓Структура – съдържание, увод, изложение на проблема в две части – теоретическа и практическа, заключение (изводи), използвана литература, приложения.
- ✓Курсовата работа трябва да бъде предадена напечатана не по-късно от 13-та седмица на семестъра.

VI. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ
1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЧВУ Колеж по туризъм и предаване на разработената курсова работа.

2) ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Дисциплината завършва с изпит в края на трети семестър. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;

✓ Устно представяне и защита на тезите, заложени в зададената писмена разработка;

✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестовеи контролни проверки върху преподадения материал;

✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи;

✓ Използване на творчески подход при решаването на казусите.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Участие в дискусии	Посочва се броя часове за дискусии (ако има заложени такива) от таблицата за семинарни занятия по 1 точка за участие в обсъждания за всеки час.	15
2.	Разработване на курсова работа	Посочват се примерните теми за курсова работа заложени по-нагоре	28
3.	Тестове за проверка на текущите знания	Посочва се броя на тестовете, ако има такива описани с максимален брой точки на тест –5	5
4.	Решаване на казуси	Брой казуси 4 по 3 точки на един казус	12
5.	Контролни проверки	Провеждане на 1 контролна проверка с максимален брой точки на една проверка - 10	10
	Писмен изпит	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	30

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки		Слаб 2
При сумарен брой от 51-60		Среден 3

точки	
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набиране на необходимия минимален брой.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след писмено изпитване на студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

Студентите, получили най-малко 51 точки (51 %) от контрола на знанията и уменията получават по 5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 1 г.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПОДГОТОВКАТА ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ – изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси.

Автор на програмата:
Проф. д-р инж. Димитър Вергиев
катедра „Бизнес администрация”

Статут: *на основен трудов договор*
Година на въвеждане на програмата: *2022*

Приети *изменения на учебната програма на катедрен съвет на Катедра „Туризъм” с протокол № 04/08.06.2022 г.*

Ръководител катедра „Туризъм”: .....
(Доц. д-р Стефан Кирилов)